

23. maj 2024

UPA 2024/14

Nunanut Allanut tunngasutigut naalakkersuinikkut ingerlatsineq pillugu nassuiaat 2023

Redegørelse om Udenrigspolitisk Administration 2023

(Naalakkersuisoq for Udenrigsanliggender og Selvstændighed)

Fra Siumut vil vi gerne takke for denne redegørelse og udtale os som følger:

Indledningsvis takker vi Naalakkersuisut for den omfattende redegørelse, og vi takker ligeledes for den nyligt distribuerede strategi til Inatsisartut "NUNARPUT NUNARSUARMI Pineqartilluta ilaassaagut 2024-miit 2033-mut Nunatta Nunanut Allanut, Sillimaniarnermut Illersornissamullu Politikissaanut Periusissiaq – Periusissiaq Issittumeersoq".

RESULTATER

Vi har opnået gode resultater. Hvis man har lyttet til radioavisen i morges, blev det nævnt, at der har været adskillige forhandlinger om forsvar. For første gang har vores land deltaget fuldt ud i sådanne forsvarsforhandlinger, og det er i sig selv en meget positiv præstation.

ARKTISK AMBASSADØR

En Arktisk Ambassadør bør være en person, der bor i Arktis, og derfor er vi i Siumut stærkt imod, at staten har valgt en udsending, der ikke er bosat i Arktis. Vi er tilfredse med, at udenrigsministeren har opponeret imod denne beslutning. Naalakkersuisut har reageret ved at sørge for, at den udpegede udsending ikke kan udføre sine opgaver, og vi ved, at Naalakkersuisut fortsat arbejder hårdt for at sikre, at vores prioriteter bliver fulgt. På baggrund af ovenstående vil vi gerne takke Naalakkersuisut for deres effektive indsats på vegne af vores land og vores befolkning.

STRATEGI

Udenrigs- og forsvarsstrategien peger på mange ting, herunder nødvendigheden af at tænke og handle anderledes. Vi har fulgt med i de markante ændringer i Europas situation fra Rusland angreb Ukraine til i dag. Europa og Arktis har i mange år været stabile og sikre områder, men krigen i Europa har rystet os alle. Vi ønsker at sikre, at Arktis forbliver et trygt og ikke-militariseret område med stabilitet på forsvarsområdet.

Strategien, der blev præsenteret i år, viser tydeligt vores samarbejde med forskellige nationer og peger på, hvordan vi kan udvikle yderligere samarbejde og handelsforbindelser i de kommende år. Det er uomtvisteligt og forpligtende, at vi alle skal handle i forhold til klimaændringerne, og vi bemærker, at vores synspunkter i Siumut er blevet hørt i strategien. For eksempel kan nævnes udvidelsen af vores maritime jurisdiktion fra 3 sømil til 12 sømil. Dette vil give os bedre mulighed for at overvåge og beskytte vores ressourcer samt øge kravene til sikkerhed i vores farvande.

SIKKERHED I GRØNLAND

I den foregående valgperiode indgik Grønland og USA en politisk aftale, og Danmarks medlemskab af NATO betyder en direkte beskyttelse af vores land. I lyset af verdenssituationen er det yderst vigtigt, at Grønland, uanset hvad der måtte ske, bliver beskyttet af både USA og NATO. I øjeblikket er situationen sådan, at hvis vores land bliver angrebet, vil USA kun forsvare Pituffik, mens NATO har forpligtelsen til at forsvare os, fordi vi er en del af Danmark, som er medlem af NATO. I Siumut mener vi, at det er utilstrækkeligt, at USA kun er forpligtet til at beskytte Pituffik. Vi mener, at deres engagement i forsvaret af vores land bør være langt større, når de opererer i vores område.

FORSVARSAFTALE

Der har været flere kritikpunkter ved den danske regerings forsvarsaftale, hovedsageligt på grund af økonomiske begrænsninger, såsom droner, der skal bruges i Arktis, og flåde fartøjer, der har et stort behov for opdatering. Det er imidlertid blevet stadig tydeligere, at handling er påkrævet, og derfor bemærker vi med tilfredshed, at der planlægges større investeringer for at afhjælpe manglerne. Der er planer om at købe to droner, opdatere flåde fartøjerne, etablere en grundlæggende uddannelsesinstitution i Arktis, forbedre udstyret til overvågning med ubåde osv. Derfor vil vi fra Siumut gerne benytte denne lejlighed til at opfordre Naalakkersuisut til at arbejde for, at de udfasede flåde fartøjer bliver overdraget til Grønland som en del af forhandlingerne.

ARKTISK KAPACITET

Vi har fulgt forhandlingerne med Danmark om styrkelse af kapaciteterne i Arktis i over to år. I Siumut mener vi, at de danske myndigheder fra begyndelsen burde have inddraget vores lands myndigheder i processen.

Kapacitetsopbygningen i Arktis har selvfølgelig krævet betydelige midler, hovedsageligt på grund af krigssituationen i verden. På grund af økonomiske begrænsninger har staten tøvet med at finansiere anskaffelsen af droner, da priserne på disse er steget voldsomt. Dog er det blevet klart, at målet om at have droner i vores land stadig forfølges, da vi har brug for langtrækkende droner, som kan flyve i dårligt vejr, bruges i redningsmissioner med redningsudstyr om bord og til overvågningsopgaver. Derfor glæder vi os over, at der nu er åbnet op for finansiering, selvom der tidligere har været tøven fra den danske side under forhandlingerne.

UDDANNELSESINSTITUTION

For blot nogle dage siden deltog vi fra Inatsisartuts Udenrigs- og Sikkerhedsudvalg i åbningen af den Grundlæggende Arktiske Uddannelsesinstitution i Kangerlussuaq. Unge, der er yderst kvalificerede, er begyndt på uddannelsen, hvor lidt over 20 er blevet optaget ud af mange ansøgere. Fra Siumut glæder vi os over den store interesse og håber, at det vil føre til, at mange af fremtidens ansvarsposter med hensyn til overvågningen af vores land vil blive besat af lokalbefolkningen.

Ikke desto mindre mener vi i Siumut, at uddannelsesinstitutionen bør udvides, da det er tydeligt, at mange flere opfylder kravene, men mange ansøgere er blevet afvist. Derfor opfordrer vi Naalakkersuisut til straks at begynde arbejdet med at udvide institutionen, så de mange interesserede unge kan få mulighed for at blive optaget.

Vi mener dog også, at vi på sigt bør etablere og udvikle vores egen uddannelsesinstitution med det formål at kunne overvåge vores havområder og landarealer selvstændigt.

BORGERNE I KANGERLUSSUAQ

I Siumut mener vi, at borgerne i Kangerlussuaq og dem, der ønsker at blive boende der, skal have klar besked om deres fremtidige muligheder. Desuden skal der tilbydes jobmuligheder i Kangerlussuaq så vidt muligt. Militære baser i vores land bør være til gavn for både Grønland og dets befolkning.

SIRIUS

Vi vil endnu en gang kræve, at grønlandere bliver involveret i Sirius-patruljen, der overvåger vores indlandsis, for at sikre lokal deltagelse.

VEJNET

Vejen mellem Kangerlussuaq og Sisimiut skal færdiggøres, da den vil være til stor gavn for fremtidig eksport af fisk og turisme. Når vejen er bygget, vil det for eksempel være muligt at eksportere frisk og ikke-frossen fisk direkte til Kina. Derudover vil der opstå muligheder for privat investering i store skisportsområder, som kan generere betydelige indtægter.

Denne vej vil ikke kun forbedre infrastrukturen og forbindelse mellem byerne, men også skabe økonomisk vækst og nye erhvervs muligheder. Derfor opfordrer vi til, at dette projekt prioriteres og gennemføres hurtigt for at sikre disse fordele for vores land.

FORÆDLING

For blot nogle dage siden vedtog vi en ny fiskerilov, der giver større muligheder for direkte handel, og dette bør vi udnytte fuldt ud. For eksempel er mange lande interesserede i vores fisk og villige til at betale højere priser for dem. Dette blev for nylig bekræftet, da Nutaaq Seafood åbnede nye markeder for friske fisk og banede vejen for fiskerne. Derfor skal vi fjerne hindringer og øge mulighederne.

OVERVÅGNING AF VORES LUFTOMRÅDE

I Siumut sigter vi mod, at vores luftrum skal overvåges og administreres fuldt ud fra Grønland. Derfor ser vi frem til, at overvågningen bliver overført til vores land, da dette vil skabe nye arbejdspladser og fremme den økonomiske udvikling. Samtidig vil det give os mulighed for selv at tage ansvar for meteorologiske tjenester.

NATO

NATO har en vigtig rolle i verden som forsvar mod angreb fra stormagter, hvilket er blevet tydeligt og alarmerende demonstreret ved Ruslands invasion af Ukraine. Derfor er det af stor betydning, at vi som en del af Kongeriget Danmark er medlemmer af NATO og nyder godt af denne beskyttelse.

Inatsisartuts Udenrigs- og Sikkerhedsudvalg deltog som observatør ved NATO's parlamentariske forsamling i år, og det blev bemærket, at Arktis, herunder vores land, er et stort fokusområde.

Derfor mener Siumut, at Grønland altid bør være repræsenteret som minimum som observatør ved disse møder.

ARKTISK KOMMANDO

I Siumut har vi gentagne gange klart udtalt, at Arktisk Kommando bør flyttes fra Nuuk til en anden lokalitet. Vi fastholder denne holdning, da vi mener, at en sådan organisering ikke er bæredygtig på lang sigt. Derfor vil vi nøje følge Naalakkersuisut i deres bestræbelser på at gennemføre denne ændring.

ARKTISK RÅD

I Siumut glæder vi os over, at arbejdet i Arktisk Råd er genoptaget, da vi altid har ment, at dette arbejde skal fortsætte ufortrødent, selvom Rusland ikke længere deltager.

Med tanke på, at Arktisk Råd næste år skal ledes af Danmark, er vi enige med Naalakkersuisoq for Udenrigs i, at Grønland skal tage medansvar, da vores land ligger i Arktis og derfor bør anerkendes og værdsættes i denne sammenhæng.

PITUFFIK SPACE BASE & JOINT COMMITTEE

Pituffik bliver benyttet af både amerikanere og danskere og er udstyret med et missilforsvarsradar. I Siumut søger vi fortsat efter måder, hvorpå Grønland kan få større gavn af Pituffik. For eksempel har servicernes aftaler indtil nu ikke resulteret i større økonomiske fordele for vores land. Derudover importeres alle varer til Pituffik fra USA, og ingen varer kommer fra Grønland. Derfor er der behov for en styrkelse af vores position.

Vi finder det uacceptabelt, at amerikanerne ikke betaler for deres brug af Pituffik, og dette har vi gentagne gange påpeget, både i Inatsisartut og direkte til amerikanerne.

Under Naalakkersuisoq Udenrigsanliggendes præsentation blev det nævnt, at sundhedssektoren også var et emne, og vi mener, at dette ikke blot skal diskuteres, men konkretiseres, da vi har mangel på læger og har brug for udenlandske læger, der er villige til at arbejde hos os. I denne forbindelse vil vi i Siumut gerne fremhæve, at Inatsisartuts Udenrigs- og Sikkerhedsudvalg under deres besøg i USA mødtes med nogle af de ledende læger, som udviste stor interesse i at samarbejde med os.

Selvom lønningerne kan være højere, kan deres længere ophold hos os være en økonomisk besparelse, da de nuværende læger, vi får udefra, kun bliver i meget kort tid, hvilket forårsager hyppige udskiftninger og besværliggør betjeningen af borgerne. På denne baggrund mener vi i Siumut, at vi bør udnytte interessen fra de amerikanske læger for at arbejde i Grønland ved at fastsætte minimumsperioder for deres ansættelse, for eksempel et år eller tre år.

Vi er politisk villige til at benytte udenlandske læger, men hindringen synes at ligge i, at engelsktalende læger i sundhedsvæsenet stadig møder modstand. Derfor er det nødvendigt at overveje og ændre denne praksis.

Vi ønsker også at fremme handel mellem Grønland og USA samt at udnytte den direkte forbindelse til Canada, især med henblik på at styrke samarbejdet med vores nordamerikanske slægtninge. Vores slægtninge er vigtige for os kulturelt, sprogligt og på mange andre områder, og vi kan lære meget af hinanden.

RÅSTOFUDVINDING

Vores land er rigt på ressourcer, som resten af verden har brug for, og som vi kan udnytte, hvis vi ønsker det. Desværre udnytter vi dem ikke fuldt ud. Et eksempel er de sjældne jordarter, der er nødvendige inden for teknologi og grøn omstilling og som endda kan bidrage til at reducere afhængigheden af Rusland og Kina.

Med hensyn til minedrift mener vi i Siumut, at hvis Rusland og Kinas ressourcer af nødvendige mineraler bliver udtømt, vil vores land være strategisk vigtig. Dette bør diskuteres åbent.

Når vi ser på de mange forslag under forårsmøderne og efterårsmøderne i Inatsisartut, er det tydeligt, at mange af dem kræver betydelige økonomiske midler. For at finansiere disse forslag har vi brug for nye indtægtskilder, som vi kan finde i vores råstoffer. Derfor er det nødvendigt, at Naalakkersuisut udvikler en handlingsplan for minedrift gennem EU, hvilket vi i Siumut ser positivt på.

FORHANDLINGER MED STORBRITANNIEN

I Siumut er vi klar over, at der længe har været forhandlinger med Storbritannien, og i går blev det annonceret, at der skal være valg i Storbritannien. Dette betyder, at forhandlingerne igen vil blive

forsinket, og det bliver spændende at se, hvilken holdning den nye regering vil have til at genoptage forhandlingerne.

REPRÆSENTATIONER

Kina, med sin store befolkning, har sandsynligvis de største muligheder, som kan udnyttes på mange måder inden for handel, uddannelse, kultur, turisme osv. Derfor er det interessant at fokusere mere på vores ambassades planer i Kina. Kina er et avanceret land, førende inden for teknologisk udvikling i øst, og det når vores land senere, så det er interessant at følge det direkte.

Island er et interessant land og folk, som vi kan lære meget af. Det land er vores nære nabo, og det skal siges, at det politiske samarbejde er stærkt. Islændinge er et folk, der er gode til at udnytte alle slags ressourcer, selvtillidsfulde og respekterer deres nationalitet, og vi kan lære meget af dem på mange måder. I Siumut mener vi, at samarbejdet skal styrkes yderligere, for eksempel inden for uddannelse, sikkerhed og andre områder.

Vores repræsentationer i Kina, Bruxelles og USA er dem, der kan bane vejen for at tiltrække store økonomiske midler gennem samarbejde med andre lande. Derfor mener Siumut, at vi bør bruge flere ressourcer på disse områder, da det er gennem samarbejde med andre lande, at vi kan skabe nye indtægter. Vi har allerede åbent udtalt, at vores omfattende tilstedeværelse i Danmark skal vurderes, og dette står stadig ved magt. Derfor opfordrer vi regeringen til at tage vores besked i betragtning.

SØKABEL

Det er yderst nødvendigt at fokusere på overvågningen af havets kabler, og vi skal udvikle dette yderligere, selvom det er dyrt, da det vedrører sikkerhed og vores forbindelse til verden, hvilket er særligt kritisk i dag. Vi opfordrer til en særlig undersøgelse af, hvordan dette kan finansieres.

NUNANUT ALLANUT OQARTUSSAAFFIIT DE UDENIGSPOLITISKE ANLIGGENDER

Vi kræver atter af Naalakkersuisut, at de arbejder for, at samtlige udenrigspolitiske anliggender bliver hjemtaget, som Siumut også støtter. Det er på tide at afslutte vores eksterne afhængighed,

det er på tide, at vi selv forhandler, når vi er berørte, og det er på tide, at vi selv varetager forhandlingerne.

RÅD

Siumut lægger vægt på eksempelvis:

- Arktis Råd
- Nordisk Råd
- Arktiske parlamentarikere
- Osv.

Vi ønsker, at vores land bliver et fuldgældigt medlem, at vi behandles lige, og at vi ønsker at ændre de gamle metoder, vi har fulgt i lang tid, samt skabe nye veje. Den nuværende situation er sådan, at fordi vores land ikke er en stat, bliver vores krav afvist baseret på, at vi er en del af Kongeriget Danmark. Derfor mener Siumut, at vi uden forsinkelse skal påbegynde processen med at implementere §21, hvilket vil give Naalakkersuisut beføjelser til at indlede forhandlinger med henblik på, at vores land i den nærmeste fremtid bliver en selvstændig stat. Siumut lægger vægt på, at vores land skal have en central og ledende rolle i Arktiske Råd inden for kongeriget.

Vi må tage et skridt videre; vi er på vej mod at blive en stat. Vi skal allerede nu begynde at tænke som en stat. Vi skal i højere grad fokusere på, hvordan vi organiserer vores udenrigsanliggender fra et overordnet perspektiv. Her ligger friheden, hvor vi uden undertrykkelse skal opbygge dette land som en nation og et samfund! Vores land er ikke en udgift, det er en indtægtskilde.

Doris Jakobsen Jensen, Siumut

Oversat – ved tvivlsspørgsmål er den grønlandske version gældende.

